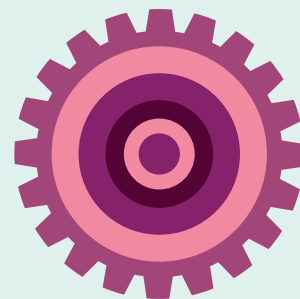

Cooking Tomorrow: cuinant la formació docent del futur

**Adaptació a un món en constant evolució:
reptes i oportunitats per a la formació dels
professionals de l'educació en l'era digital i
global**

per Francesc Balagué Puxan

En els recents mesos hem tingut una evidència molt tangible i palpable del que molts crítics i analistes venien assenyalant des de fa temps (com Sir Ken Robinson ja el 2006 amb la seva presentació "Les escoles maten la creativitat"), sobre la necessitat d'adaptar i actualitzar el com, què i per què dels processos d'ensenyament-aprenentatge a noves realitats i necessitats que un futur complex exigirà. Les aplicacions tan diverses d'eines d'intel·ligència artificial

El fet que les persones no distingim què és real i què no, té unes conseqüències a les quals no ens hem enfrontat mai

han irromput a molts àmbits de la societat a una velocitat inesperada, han creat canvis profunds i han generat sacsejades no previstes.

De tot això, però, el més significatiu en paraules de Geoffrey Hinton, un dels creadors i padrí d'aquesta tecnologia, és la dificultat que tindrem els humans de diferenciar què és veritat i què no. Fins ara teníem unes persones i institucions a qui se'ls havia atorgat el poder i la credibilitat de ser els validadors de les certeses i les veritats, d'una manera o altra. Però ara mateix, ja hi ha exemples on és impossible distingir si una notícia, article científic o vídeo és real o no. El fet que les persones no

siguem capaces de distingir què és real i què no, qui ha creat aquella informació i amb quina finalitat, té unes conseqüències imprevisibles a les quals mai no ens hem hagut d'enfrontar.

I aquest detall pot fer trontollar per complet una de les funcions de l'ensenyament, la relacionada amb el coneixement i la relacionada amb el pensament crític.

Ens força, a una velocitat més alta de la prevista, a posar molt d'èmfasi a ajudar els alumnes a entendre un món canviant, sense que encara tinguem prou recursos ni eines per donar detalls de les conseqüències, ni exemples ni solucions concretes que els serveixin de referència.

El que ajudarà aquests nens i nenes a fer front a tanta diversitat d'escenaris seran les habilitats laterals que els preparin per a això

El Fòrum Econòmic Mundial, en el seu informe The Future of Work ens il·lustra aquesta incertesa amb un exemple concret: un 23% dels llocs de treball canviaran d'aquí al 2027, amb la creació de 69 milions de nous llocs i l'eliminació de 83 milions de llocs existents. Si això passarà en un període de quatre-cinc anys, per a quina societat i futur professional haurem de preparar els alumnes que ara tenen sis-dotze anys i que encara en trigaran uns deu més a incorporar-se al món laboral?

Per tant, més que aprendre uns coneixements específics, el que serà realment necessari i ajudarà a aquests infants a fer front a tanta diversitat d'escenaris, a poder-

se adaptar als canvis constants i seguir evolucionant, seran les habilitats laterals que els preparin per a això. En aquest context, segurament també caldrà canviar el referent de qualitat educativa que teníem fins ara. Els estàndards de qualitat, els tests nacionals i europeus de mesurament de nivell i altres referències dels sistemes educatius, quedaran ràpidament obsolets a mesura que per avaluar la qualitat calgui mesurar en quin grau els alumnes estan aconseguint desenvolupar certes habilitats i són capaços d'adaptar-se i fer front als canvis. En aquest marc, si moltes evidències apunten al fet que la qualitat educativa depèn directament de la qualitat docent, també caldrà replantejar i analitzar les referències que utilitzàvem fins ara per mesurar aquesta qualitat.

En el nostre cas, el [CIB-Culinary Institute of Barcelona](#), és una escola de cuina, creativitat i innovació creada fa cinc anys amb la mirada ja posada en aquest nou context. Un dels nostres objectius és el d'ajudar els

alumnes a entendre aquesta complexitat i sobretot a despertar unes inquietuds i curiositats que els mantingui atents i alerta per buscar aquells recursos i eines que millor els ajudin a donar respostes a les diverses situacions i problemàtiques amb què s'enfrontaran.

El context educatiu de la nostra institució possiblement no és l'estàndard, on aproximadament un 85% dels nostres formadors no són professionals de l'educació (mestres, docents o professors) sinó que són professionals d'àmbits molt diversos que venen a la nostra institució educativa a compartir el seu coneixement i experiència professional. Tot i que això ens allunya de moltes pràctiques o estratègies ja estandarditzades per a la formació i millora docent, seguim igual d'interessats i preocupats per la qualitat docent i la qualitat educativa que la resta d'institucions, però ho hem d'enfocar des de perspectives més heterogènies.

Únicament si som capaços de provar moltes coses i aprendre de les que no funcionen, podrem continuar evolucionant

Quan la major part de la població docent de la nostra institució no ha rebut mai cap mena de formació pedagògica, el nostre punt de partida és diferent del d'altres centres. Aquest fet, però, no ens ha impedit mai treballar per l'excel·lència docent i educativa en tots els nostres programes i tenir molt pocs referents de centres similars que ens donin pistes o orientacions, ens ha portat a anar aprenent i millorant a base de l'assaig-error. Només si som capaços de provar moltes coses i aprendre d'aquelles que no funcionen, podrem seguir evolucionant.

Algunes d'aquestes accions les resumim a continuació,

tot entenent que ens queda molt camí per recórrer i per fer-les realment eficients i efectives:

- Creació d'una comunitat docent i sentiment de pertinença: en ser professionals d'àmbits molt diversos on alguns només tenen en comú que comparteixen unes sessions de formació al nostre centre, crear aquest sentiment de comunitat i vincle és molt important per a la cultura de centre i la seva activitat docent.
- Formació docent: promovem claustres de professorat que sempre vagin acompanyats d'alguna activitat formativa i de creixement personal i professional. I alhora estem dissenyant un pla de formació contínua en línia que tingui un abast més ampli i continu al llarg del temps.
- Oficina de suport al professorat: hem establert un procés de suport i acompanyament metodològic i de pràctica docent per ajudar el professorat a ampliar les eines i dinàmiques d'aula que li permeti oferir una docència centrada en l'alumnat, més participativa i on l'experimentació i el fet d'aprendre fent, s'integrin amb naturalitat.
- Mirada al futur: de la mateixa manera que ho fem amb els nostres alumnes, també amb els nostres docents; volem apropar-los aquesta mirada al futur, per estar atents als canvis i tendències així com apropar inputs inspiradors d'àmbits molt diversos (alguns de tecnològics i d'altres més relacionats amb l'experiència d'usuari), que puguin enriquir la seva tasca professional.
- Infraestructures de suport al professorat: les aules i els espais han estat dissenyats per donar suport a la metodologia i que el docent tingui flexibilitat

en el seu ús i aplicació. Des de cadires amb rodes que permeten reorganitzar els espais d'aula, l'ús de traducció simultània dins les aules o tenir diverses pantalles de projecció per facilitar que tots els alumnes vegin el suport audiovisual si estan asseguts en cercle, per exemple.

En definitiva, la formació docent ha d'estar molt alineada amb aquests canvis de paradigma que algunes tecnologies ja estan posant sobre la taula de manera que ajudin el professorat a entendre i seguir el ritme accelerat i constant de canvis en el qual estarem immersos en els pròxims anys.

Francesc Balagué Puxan és actualment el director acadèmic del CIB-Culinary Institute of Barcelona. Mestre d'educació primària, psicopedagog i doctor en multimèdia educativa. Especialitzat en el disseny d'experiències d'aprenentatge, creativitat i innovació, ha realitzat formació a tots els nivells, ha estat emprenedor i autor de diversos llibres i publicacions.

Notes

¹ "¿Las escuelas matan la creatividad?" Sir Ken Robinson, TED Talk. https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity/c?language=es

² Geoffrey Hinton, "MIT Technology Review". " <https://www.technologyreview.com/2023/05/02/1072528/geoffrey-hinton-google-why-scared-ai/>

³ "The Future of Jobs Report 2023", World Economic Forum. <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2023/>

⁴ CIB-Culinary Institute of Barcelona. <https://cib.education/>

